
Školné už se u nás platilo

Školné už se u nás platilo

LIDOVÉ NOVINY

1.11.2011 Lidové noviny, strana 18, Akademie, autor: Radka Kvačková

Školné, přesněji odložené školné, se u nás už platilo - připomněl nám to jeden ze čtenářů přílohy Akademie. Měl tím na mysli částky, které museli za komunistického režimu zaplatit ti, kdo se chtěli legálně vystěhovat, anebo (pokud už žili v zahraničí) legalizovat své vztahy s vlastí, aby směli domů na návštěvu a jejich blízcí mohli za nimi. V roce 1970 bylo podle čtenářových záznamů nutné před legálním vystěhováním do západního Německa zaplatit za každý rok střední školy zpětně čtyři tisíce korun, což představuje v dnešních cenách přibližně desetinásobek. (V roce 1970 byl i dvoutisícový měsíční plat nadstandardní.) V případě vysoké školy se platilo šest tisíc za semestr. Pětileté studium tedy vyšlo na 60 000 korun. Za základní školu se neplatilo. Na vše ostatní bylo třeba vynaložit sumu, kterou běžný občan vydělal přibližně za čtyři roky. Dnes by to představovalo tak asi osm set tisíc. Další mail, tentokrát od bývalého pracovníka ministerstva školství, upozorňuje na čtyři po sobě jdoucí dodatky k Organizačnímu řádu ministerstva, přičemž třetí ruší první a čtvrtý ruší druhý. Příkazem ministra se s účinností od 1. září 2011 zřizovalo pracovní místo zástupce vrchního ředitele kabinetu ministra, aby se k 19. říjnu (s rezignací pana Bátory) zrušilo. Další příkaz zřizoval k 21. září samostatný úsek vládní agendy, stížností a žádostí o informace, aby se přesně po měsíci také zrušil. (Informátor si zaslouží odměnu. Posíláme mu tužku s logem LN.) Představitelé vysokých škol se zlobí, že jim má příští rok klesnout rozpočet o 5,3 procenta, tedy o 1,3 miliardy korun. „A to přesto, že počty studentů stoupají,“ rozčiluje se šéf ekonomické komise Rady vysokých škol Jakub Fišer. Faktem je, že snížení rozpočtu na vysoké školství není nikdy dobrá zpráva. Na druhou stranu je třeba podívat se na populační křivku, která míří dolů a zrovna příští rok se bude ještě více lámat tímto směrem. Takže pokud by měly počty vysokoškoláků opravdu stoupat, musel by na vysokou nastoupit už skoro celý populační ročník. Kromě toho ministerstvo školství tvrdí, že vysoké školy budou moci čerpat téměř 40 miliard korun z evropských zdrojů.

Tak je to jasné, gympl je v háji, pravila rezignovaně žena, nejspíše maminka, která stála na zastávce tramvaje kousek ode mne s asi desetiletou holčičkou. Musela jsem udělat krok k nim, abych zjistila, o čem mluví. Mluvily o diktátu zaměřeném na psaní „s“ a „z“. Holčička z něj zřejmě dostala špatnou známku. Říkala jsem si, jak málo stačí, aby se člověku změnil život. Psaní správné sykvky je v češtině dost náročné a ne vždy úplně logické. Ani já si nejsem vždy jistá. Ještě že se nemusím hlásit do víceletého gymnázia, kam berou jen jedince, kteří mají samé jedničky!

Jestli máte pocit, že se u nás začíná trochu moc propagovat odborné vzdělání, vězte, že to není jen naše výlučnost. Evropská komise zahájila loni na základě takzvaného kodaňského procesu desetiletý plán, jehož úkolem je přimět více lidí ke vstupu do odborného vzdělávání a přípravy a dále zvyšovat jeho úroveň. Plán spadá pod širší iniciativu nazvanou Evropa 2020. Jeho podrobnosti byly publikovány v prosinci 2010 v Bruggském komuniké, kde se uvádí, že se má odborné vzdělávání do roku 2020 stát pro mladé lidi atraktivnější.

Zaujalo mne, že na Novém Zélandu neplatí otcové alimenty matkám svých dětí, ale státu ve formě daně. Stát pak výživné vyplácí sám. Ta daň je však hodně vysoká, spolkně prý skoro polovinu průměrného platu. Ptala jsem se, proč se to takto dělá, a paní Jindra Tichá, která na Novém Zélandu žije, mi vysvětlila, že kdyby měli otcové platit matkám, platil by jeden z deseti. To se mi nechce věřit.